

דף קח

קצט. א. מי שמת והניח בנים ובנות — מה יעשו בנכסים?

ב. הטוען את חברו כדי שמן והודה בקנקנים — האם חייב שבועה?

א. מי שמת והניח בנים ובנות; בזמן שהנכסים מרובים, הבנים יורשים והבנות נזונות (מתנאי כתובה). בנכסים מועטים (שאינן בהם פרנסת שנים עשר חדש לזכרים ולנקבות. עפ"י ב"ב קלט) — הבנות יזונו והבנים יחזרו על הפתחים. אדמון אומר: בשביל שאני זכר [וראוי לעסוק בתורה (אביי); וראוי לירש בנכסים מרובים (רבא)] הפסדתי! אמר רבן גמליאל: רואה אני את דברי אדמון.
אעפ"י שלהלן פסקו בהלכות שאמר אדמון והסכים עמו רבן גמליאל, כאן סתמה הגמרא בכמה מקומות כחכמים, שנראה שאף אדמון ור"ג לא באו לחלוק אלא לתמוה על טעם הדבר (רבנו תם).

ב. לדברי שמואל (שהטוען את חברו חטים ושעורים והודה לו באחד מהם — חייב שבועת מודה במקצת), פירש רבא שאם טען 'עשרה כדי שמן מלאים יש לי אצלך' — שמן וקנקנים טען לו, וכשהודה בקנקנים חייב שבועה לכו"ע.

אמר לו 'מלא עשרה כדי שמן יש לי בבורך' — שמן טען לו ולא קנקנים, הלכך אם הודה בקנקנים אינו מודה במקצת הטענה ופטור משבועה.

אמר לו 'עשרה כדי שמן יש לי אצלך' — לדברי אדמון יש בלשון הזה לשון קנקנים וחייב שבועת מודה במקצת, ולחכמים אין בלשון הזה לשון קנקנים ופטור.

ולדברי רבי יוחנן (שטענו חטים ושעורים והודה לו באחד מהם פטור) הסיקו לפרש [דלא כרב שימי בר אשי] שאם טענו 'עשרה כדי שמן' והודה לו בכל הקנקנים — פטור, ואם הודה במקצת מהקנקנים, לדברי אדמון חייב, כיון שיש בלשון הזה לשון קנקנים והריהו מודה במקצת עליהם, הלכך מגלגלים עליו שבועה גם על השמן. וחכמים פוטרים, כי אין בלשון הזה לשון קנקנים, מה שטענו לא הודה לו ומה שהודה לו לא טענו.

הטוען את חברו חטים ושעורים והודה לו באחד מהם — ע"ע בשבועות מ.

דף קט

ר. א. הפוסק מעות לחתנו ופשט לו את הרגל — מה הדין?

ב. מה הדין כאשר פסקה היא עצמה?

א-ב. הפוסק מעות לחתנו ופשט לו את הרגל — תשב עד שתלבין ראשה. אדמון אומר: יכולה היא שתאמר אילו אני פסקתי לעצמי אשב אד שילבין ראשי, עכשיו שאבא פסק מה אני יכולה לעשות, או כנוס או פטור. אמר רבן גמליאל: רואה אני את דברי אדמון.

לדברי רבי יוסי בר' יהודה בברייתא, לא נחלקו כשהאב פסק, שודאי חייב הבעל לכנוס או לפטור, אלא כשפסקה היא בעצמה. במה דברים אמורים בגדולה, אבל בקטנה — כופים לבעל ליתן גט (רבא, בבאור הברייתא). אמר רבי יצחק בן אלעזר בשם חזקיה: כל מקום שאמר רבן גמליאל רואה אני את דברי אדמון הלכה כמותו.

א. בירושלמי העמידו משנתנו כשפסק האב במעמדה, אבל פסק שלא במעמדה מודים חכמים שחייב לכנוס או לפטור.

ב. לפרשב"ם מדובר כאן כשאי אפשר לתובעו בדין, שלא עשו קנין ולא עמדו וקדשו מתוך